

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2026. № 4.

ISSN 2307-2156

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2026.4.1>

УДК 323.21:352(477)

А. С. Близнюк,

д. держ. упр., доцент,

професор кафедри публічного управління та адміністрування,

Київський університет авіаційних та інформаційних технологій

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8768-5177>

Н. В. Дацій,

д. держ. упр., професор, професор кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління, Поліський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0640-6426>

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В РЕГІОНАЛЬНИХ ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

A. Blyznyiuk,

Doctor of Public Administration, Associate Professor, Professor of the Department of Public Management and Administration,

Kyiv University of Aviation and Information Technologies

N. Datsii,

Doctor of Public Administration, Professor, Professor of the Department of Economic Theory, Intellectual Property and Public Administration,

Polissya National University

TRANSFORMATION OF THE PUBLIC RELATIONS SYSTEM IN REGIONAL STATE AUTHORITIES OF UKRAINE

У статті проведено ґрунтовний політологічний аналіз трансформаційних процесів у системі зв'язків з громадськістю (PR) регіональних органів державної влади України. Актуальність дослідження зумовлена переходом від застарілих моделей інформування до стратегічних комунікацій, що є критично важливим в умовах децентралізації, цифровізації та необхідності забезпечення інформаційної безпеки держави.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування та емпіричне дослідження динаміки змін інституційної структури, функцій та технологій взаємодії регіональної влади з громадськістю під впливом трансформації національної політичної системи.

У теоретичному розділі статті, спираючись на системну парадигму та теорії комунікативної дії Ю. Габермаса, автор розкриває сутність концепту «трансформація» стосовно державних комунікацій. Доведено, що зв'язки з громадськістю регіональних органів влади діють як відкрито адаптивна система, що гнучко реагує на зміни зовнішнього політичного середовища. Виокремлено ключові функції системи: інформаційно-аналітичну, комунікативну, регулюючу та консультативно-методичну, кожна з яких реалізується через відповідні підсистеми та інститути (прес-служби, департаменти інформаційної діяльності, громадські ради).

Особливу увагу приділено періодизації розвитку державних комунікацій в Україні. Автор виділяє етап становлення (1990-ті – поч. 2000-х), що характеризувався «адміністративним піаром», та етап модернізації (після 2014 року), позначений реформою децентралізації та впровадженням стандартів стратегічних комунікацій. У статті детально проаналізовано вплив загальнонаціональних чинників на регіональний рівень: зміну нормативно-правової бази, цифрову конвергенцію та уніфікацію комунікаційних стандартів.

Емпірична частина дослідження базується на прикладі Львівської області. За допомогою контент-аналізу офіційних ресурсів та експертних опиту-

вань виявлено, що трансформація регіональних зв'язків з громадськістю проявляється у створенні єдиної інформаційно-комунікаційної інфраструктури (інтеграція з порталом «Дія», соціальними мережами та месенджерами). Встановлено, що попри регіональні особливості політичної культури, ключові вектори розвитку комунікацій диктуються центральною владою через механізми стратегічного планування та «єдиного голосу».

Визначено основні проблеми та перспективи підвищення ефективності управління комунікаціями: необхідність зростання комунікативної компетентності держслужбовців, подолання цифрового розриву між різними верствами населення та забезпечення балансу між прозорістю влади та вимогами безпеки в умовах воєнного стану. Автор доводить, що розвиток «електронного урядування» (e-government) є безальтернативним шляхом до інклюзивності та транспарентності регіонального управління.

Висновки. Трансформація системи зв'язків з громадськістю в регіональних ОДВ України є системним процесом, детермінованим загальнодержавними політичними змінами. Вона забезпечує перехід до суб'єкт-суб'єктної взаємодії влади та громадянського суспільства, що є запорукою стійкості демократичного устрою.

The article provides a profound political analysis of the transformational processes within the public relations (PR) system of regional state authorities in Ukraine. The relevance of the study is driven by the transition from outdated information models to strategic communications, which is critically important in the context of decentralization, digitalization, and the necessity of ensuring national information security.

The aim of the work is to provide a theoretical substantiation and empirical study of the dynamics of changes in the institutional structure, functions, and

technologies of interaction between regional authorities and the public under the influence of the national political system's transformation.

In the theoretical section, drawing on the systemic paradigm and J. Habermas's theory of communicative action, the author reveals the essence of the "transformation" concept as applied to state communications. It is proven that public relations of regional authorities act as an openly adaptive system that flexibly responds to changes in the external political environment. Key functions of the system are identified: information-analytical, communicative, regulatory, and advisory-methodological, each implemented through corresponding subsystems and institutions (press services, departments of information activity, public councils).

Special attention is paid to the periodization of the development of state communications in Ukraine. The author identifies the stage of formation (the 1990s – early 2000s), characterized by "administrative PR," and the modernization stage (post-2014), marked by the decentralization reform and the implementation of strategic communication standards. The article details the impact of national factors on the regional level: changes in the regulatory framework, digital convergence, and the unification of communication standards.

The empirical part of the research is based on the case of the Lviv region. Through content analysis of official resources and expert surveys, it was found that the transformation of regional public relations manifests in the creation of a unified information and communication infrastructure (integration with the "Diia" portal, social networks, and messengers). It is established that despite regional peculiarities of political culture, key vectors of communication development are dictated by the central government through mechanisms of strategic planning and a "single voice" policy.

The main problems and prospects for increasing the efficiency of communication management are identified: the need for increased communicative competence among civil servants, overcoming the digital divide among various

population groups, and ensuring a balance between government transparency and security requirements under martial law. The author argues that the development of "e-government" is an indispensable path toward inclusivity and transparency in regional administration.

Conclusions. The transformation of the public relations system in regional state authorities of Ukraine is a systemic process determined by national political changes. It ensures the transition to subject-to-subject interaction between the government and civil society, which is a prerequisite for the stability of the democratic system.

Ключові слова: зв'язки з громадськістю, органи державної влади, політична трансформація, регіональне управління, стратегічні комунікації, децентралізація, цифровізація, інформаційна політика.

Keywords: public relations, state authorities, political transformation, regional management, strategic communications, decentralization, digitalization, information policy.

Постановка проблеми

Виникнення та розбудова PR-служб у системі органів державної влади України на початку 1990-х років ознаменували початок якісного оновлення політичної комунікації на регіональному рівні. Зміни в політичній системі українського суспільства, що відбувалися протягом років незалежності, сприяли зростанню інформаційної відкритості державних структур та поступовому переходу до публічного діалогу влади з громадськістю. Зазначені процеси призвели до того, що ефективність роботи з громадянами почала розглядатися як один із ключових факторів, що забезпечують стабільність та успішність державного управління на місцях.

Разом з тим, тривалий час конкретні моделі організації зв'язків з громадськістю в окремих регіонах України суттєво різнилися через диференціацію ло-

кальних політичних практик та вплив регіональних еліт. Одним із наслідків цього стала певна фрагментація єдиного політико-комунікативного простору, що до початку активних реформ децентралізації та цифровізації ускладнювало реалізацію цілісної державної інформаційної політики.

Таким чином, серед актуальних завдань державного управління в Україні вагоме місце посідає впорядкування регіональної діяльності у сфері державних зв'язків з громадськістю та її приведення у відповідність до єдиної загальнонаціональної системи стратегічних комунікацій. Організація ефективної взаємодії між органами державної влади (зокрема обласними та районними адміністраціями), органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства передбачає виявлення та врахування політичних чинників, що сприяють або перешкоджають цій діяльності. З цієї причини вивчення впливу трансформацій, що відбуваються в політичній системі сучасної України (включаючи євроінтеграційний вектор та виклики воєнного стану), на стан зв'язків з громадськістю регіональних органів влади становить значний практичний і теоретичний інтерес.

На сьогодні сформувалися окремі напрями наукових досліджень, присвячених зв'язкам з громадськістю у сфері державного управління. Важливим аспектом є вивчення взаємозв'язків між особливостями публічних комунікацій та станом політичних інститутів суспільства. Проте серед безлічі наукових проблем недостатньо розробленою залишається проблема впливу динамічних перетворень в українській політичній системі на еволюцію та модернізацію зв'язків з громадськістю регіональних органів влади. У даній роботі зроблено спробу заповнити ці прогалини в науковому знанні, чим і визначається наукова актуальність дослідження.

Аналіз літературних джерел

Наукову літературу, використану при написанні дисертації, можна поділити на кілька груп.

До першої групи належать фундаментальні праці зарубіжних та українських учених, у центрі яких — філософські та методологічні проблеми політичної влади, політичних систем, соціально-політичних процесів та відносин. До цієї групи належать роботи Г. Алмонда, П. Бурдьє, М. Вебера, Е. Гідденса, Р. Дарендорфа, Д. Істона, Н. Лумана, Т. Парсонса, Ю. Габермаса. Серед вітчизняних дослідників вагомий внесок у розробку загальної теорії політичних систем та влади зробили В. Андрущенко, В. Журавський, М. Михальченко, Ф. Рудич, В. Кремень.

До наступної групи належать дослідження, присвячені теоретичним аспектам політичних трансформацій та демократичного транзиту. Важливий внесок у розробку цієї проблематики внесли Д. Растоу, Ф. Шміттер, Ч. Ендрейн, а серед українських авторів — О. Бабкіна, В. Горбатенко, А. Колодій, М. Розумний, Ю. Левенець. Їхні праці дозволяють аналізувати динаміку політичного режиму в Україні та специфіку трансформаційних процесів на регіональному рівні.

Ще одна група досліджень представлена працями із загальних проблем теорії комунікації. До них належать роботи М. Кастельса, Р. Гарріса. Результати їхніх досліджень, а також розробки українських учених — Г. Почепцова, О. Зернецької, В. Різуна, В. Іванова — слугують основою для вивчення зв'язків з громадськістю як особливого різновиду соціальної та політичної комунікації.

Дослідження зв'язків з громадськістю у політиці та державному управлінні передбачає звернення до праць, присвячених політичній комунікації як особливому типу взаємодії. До цієї групи належать дослідження К. Дойча, Г. Лассуела, а також українських фахівців: В. Бебика, Є. Тихомирової, Л. Кочубей, О. Литвиненка.

Окрему групу становлять роботи, присвячені вивченню громадської думки та засобів масової інформації в їхньому зв'язку з політико-владними відносинами. Це дослідження Дж. Кіна, У. Ліппмана, М. Маклюєна, П. Шампаня. В українській науці ці питання ґрунтовно розроблені у працях Н. Костенко, С. Квіта, В. Лизанчука, А. Москаленка.

Зв'язки з громадськістю у сфері державного управління тісно пов'язані з інформаційною функцією держави. Звідси інтерес автора до досліджень, присвячених державній інформаційній політиці України, зокрема в регіонах. До їх числа належать роботи В. Гурковського, О. Сосніна, В. Цимбалюка, Л. Новакової.

Тема дисертації також передбачає звернення до досліджень з політичної регіоналістики. До цієї групи належать праці таких авторів, як М. Дністрянський, В. Заблоцький, В. Бортніков, О. Романюк.

Важливе місце в дисертації посідають дослідження, присвячені безпосередньо теорії та практиці зв'язків з громадськістю (PR). Серед зарубіжних дослідників виділяються Е. Бернейс, С. Блек, Дж. Грюніг, Ф. Джефкінс, С. Катліп.

Серед вітчизняних фахівців з теорії та практики зв'язків з громадськістю, чийі праці стали методологічною основою дослідження, слід назвати В. Королька, Г. Почепцова, Є. Тихомирову, В. Бебика, Д. Богуша, Т. Ротову. Саме в їхніх роботах PR розглядається як інструмент демократизації державного управління та засіб формування партнерських відносин між владою та суспільством в Україні.

Формулювання мети

Мета дослідження — здійснити комплексний аналіз трансформації системи зв'язків з громадськістю в регіональних органах державної влади України, виявити ключові чинники та тенденції цього процесу в контексті змін національної політичної системи, а також обґрунтувати шляхи підвищення

ефективності комунікаційної взаємодії влади та суспільства на регіональному рівні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Проведено аналіз наявних у вітчизняній політології дефініцій та концепцій феномену зв'язків з громадськістю (PR) стосовно державного управління. Висвітлено основні віхи історії становлення та подальшого розвитку досліджень у сфері політичних комунікацій в Україні, що дозволило виявити спектр тем і проблем, найбільш повно розроблених у межах даного наукового напрямку.

До їх числа належать:

- інституційні основи діяльності зі зв'язків з громадськістю в політичній сфері та їх правове забезпечення;
- сучасні PR-технології та їх удосконалення в умовах цифровізації політичного та державного управління;
- політичні бар'єри, що перешкоджають організації ефективної роботи з громадськістю в системі державної влади;
- диференціація моделей політичної комунікації залежно від регіональної та відомчої специфіки;
- видові особливості зв'язків з громадськістю в органах державної влади порівняно з PR-діяльністю інших політичних акторів.

Водночас звернення до досвіду українських фахівців зі зв'язків з громадськістю дозволило виявити наявні у цій галузі знань прогалини, зокрема ті, що безпосередньо пов'язані з проблематикою трансформації комунікацій в умовах децентралізації та воєнного стану [3].

На основі узагальнення здобутків українських вчених (В. Бебик, Г. Почепцов, Є. Тихомирова, В. Королько, О. Зернецька та інші) виявляються сутнісні характеристики зв'язків з громадськістю в широкому контексті

різноманітних комунікативних практик та їх специфіка стосовно сфери політико-владних відносин. Визначається також співвідношення між концептами «зв'язки з громадськістю», «інформаційна політика» та «політична комунікація».

Крім того, уточнюються концептуальні основи вивчення якісних і кількісних змін у зв'язках з громадськістю органів державної влади України. З цією метою проведено порівняльний аналіз теорій політичної модернізації, демократичного транзиту та політичної трансформації, виявлено методологічні переваги та недоліки кожної з них. На основі порівняльного аналізу зазначених теорій зроблено висновок про перевагу використання концепту «трансформація» стосовно зв'язків з громадськістю в органах державної влади, оскільки він найбільш точно відображає глибинні зміни комунікаційних моделей у перехідних суспільствах [1].

Значну увагу приділено формуванню методологічних основ вивчення трансформації зв'язків з громадськістю в регіональних органах державної влади. У ході розв'язання цього завдання автор виходив із необхідності синтезу найбільш продуктивних теорій і підходів, що застосовуються в сучасних політологічних дослідженнях. Зокрема, розглянуто:

- системний, структурно-функціональний та інституційний підходи;
- біхевіористський, інтеракціоністський та соціологічний підходи;
- концепції П. Бурдьє, Е. Гідденса, Р. Дарендорфа, Н. Лумана;
- теорії громадської думки, масової комунікації та PR;
- теорію комунікативної дії Ю. Габермаса.

Розкрито евристичний потенціал зазначених теорій та підходів, показано можливості їх використання при вивченні трансформації державних зв'язків з громадськістю в Україні, особливо в аспекті переходу від монологічної (пропагандистської) до діалогічної моделі взаємодії влади та суспільства [5].

Зв'язки з громадськістю регіональних органів державної влади розглядаються як відносно стійкий і цілісний у функціональному відношенні комплекс, що має складну структуру та містить безліч елементів.

Система зв'язків з громадськістю виконує низку функцій, необхідних для нормальної роботи регіональних органів державної влади (зокрема, обласних державних/військових адміністрацій та рад). Як основні функції виділяються наступні:

1. Комуникативна (налагодження каналів зв'язку);
2. Інформаційно-аналітична (моніторинг середовища та аналіз запитів);
3. Організаційно-практична (проведення публічних заходів);
4. Консультативно-методична (надання рекомендацій керівництву);
5. Регулююча, яка забезпечує цілісність і нормальне функціонування системи через управління взаємодіями між окремими її елементами.

Кожній функції відповідає окрема підсистема, що відповідає за її виконання. Функціонування підсистем організовано за допомогою спеціалізованих формальних структур (прес-служб, департаментів комунікацій) та інститутів.

У статті розкриваються особливості взаємодії системи зв'язків з громадськістю в регіональних органах державної влади із зовнішнім та внутрішнім середовищем. Підкреслюється, що саме стійкі зміни середовища зумовлюють динаміку якісних і кількісних змін системи. Стосовно державних зв'язків з громадськістю найбільш значущим є вплив з боку зовнішнього середовища, у якому виділяються компоненти кількох типів:

- Суб'єкти, або актори — активний компонент середовища (громадські організації, медіа, волонтерські спільноти), здатний до його цілеспрямованого перетворення;
- Ресурси — нерівномірно розподілені в суспільстві засоби впливу одних суб'єктів на поведінку інших (інформаційні, фінансові, технологічні);

- Структури — стійкі взаємозв'язки, що існують між суб'єктами в політичній, економічній, культурній та інших сферах суспільних відносин.

Політичні зміни, що відбуваються в масштабах усього суспільства (зокрема процеси децентралізації, діджиталізації через сервіси «Дія» та виклики воєнного стану), істотно впливають на динаміку та зміст трансформації зв'язків з громадськістю регіональних ОДВ. Це пояснюється тим, що вони функціонують не лише як самостійна система, а й як елемент у складі систем вищого рівня. Зокрема, вони інтегровані в структуру політичної системи суспільства, яка виступає стосовно них як зовнішнє середовище [2].

Оскільки будь-який системний об'єкт реагує на зміни, що відбуваються у зовнішньому середовищі, гнучко пристосовуючись до них, можна стверджувати, що система зв'язків з громадськістю в регіональних структурах державної влади трансформується саме через необхідність адаптації до перетворень у політичній системі та суспільних вимогах щодо прозорості й підзвітності [4].

У статті наводиться докладний опис перетворень окремих компонентів національної політичної системи України, що є значущими з погляду їхнього впливу на трансформацію регіональних державних зв'язків із громадськістю. Зокрема, розглянуто структурно-функціональний, інституційний та нормативно-правовий аспекти змін у децентралізації владних повноважень, партійній системі, інститутах громадянського суспільства та взаємовідносинах засобів масової інформації й держави.

Ґрунтуючись на результатах попередніх політологічних досліджень, автор виділяє у процесі розвитку української політичної системи кілька основних етапів. Протягом першого етапу (1991–2013 роки) відбувалося тривале та суперечливе формування інституційної структури політичної системи країни. Цей період характеризувався становленням ліберально-демократичних інститутів, виникненням елементів громадянського суспільства та формуванням умов для високої політичної конкуренції. Водночас регіональні еліти часто вибудовували вла-

сні закриті комунікаційні системи, що забезпечували їм відносну автономію від центру в обмін на лояльність.

Другий етап (з 2014 року — після Революції Гідності) супроводжується масштабними реформами, спрямованими на демократизацію державного управління та перерозподіл ресурсів на користь громад. Центральною подією стала реформа децентралізації, яка змістила баланс політико-адміністративної влади. Відбулися суттєві зміни в нормативно-правовому полі: прийняття законів про прозорість використання публічних коштів, доступ до публічної інформації та розвиток електронного урядування. Важливим кроком стало реформування системи суспільного мовлення та роздержавлення друкованих ЗМІ, що мало на меті зменшити неформальний контроль влади над медіа-ресурсами.

У цьому розділі статті, на основі теоретичних положень, розроблених у попередніх частинах, обґрунтовується визначальний характер впливу функціональних, структурних та інституційних змін у політичній системі України на трансформацію зв'язків із громадськістю регіональних органів державної влади (обласних та районних адміністрацій, органів місцевого самоврядування). Підкреслюється, що на кожному з етапів еволюції політичної системи країни зазначений вплив мав свою специфіку.

Особливості української політичної системи на першому етапі її розвитку зумовили ситуацію, за якої діяльність регіональних підрозділів зі зв'язків із громадськістю була зосереджена переважно на вирішенні завдань легітимації місцевого керівництва та забезпеченні електоральної підтримки в умовах опозиційного протистояння між регіонами та центром. Комунікація часто мала ознаки «адміністративного піару» та обслуговування інтересів локальних фінансово-політичних груп.

Політичні перетворення в Україні після 2014 року, і особливо в умовах воєнного стану (з 2022 року), докорінно змінили вектор трансформації зв'язків із громадськістю. Сьогодні відбувається їхня переорієнтація на модель стратегі-

чних комунікацій. Діяльність регіональних органів влади тепер інтегрована в загальнодержавну політику інформаційної безпеки та єдиного голосу (One Voice policy). Пріоритет змістився з електоральних завдань на кризові комунікації, інформування про соціальні послуги та забезпечення стійкого зв'язку з громадою. У цих умовах комунікативна стратегія регіональної влади, з одного боку, отримала більше ресурсів завдяки децентралізації, а з іншого — стала частиною консолідованого інформаційного фронту держави [4].

Узагальнено емпіричні дані, що фіксують зміни у формальній організації та практичній діяльності регіональних державних служб із комунікацій у 2020-ті роки. Регіони України, попри єдиний вектор розвитку, відрізняються за соціально-економічними, демографічними та інфраструктурними характеристиками. Порівняльний аналіз типологічно різних областей дозволяє виявити тенденції трансформації регіональних систем державних зв'язків з громадськістю, що зумовлені не стільки локальною специфікою, скільки глобальними функціональними та інституційними змінами в політичній системі країни.

На прикладі обраних регіонів продемонстровано, яким чином процеси, що відбуваються в українській політичній системі на сучасному етапі (зокрема цифровізація та централізація стратегічних наративів), зумовлюють інтеграцію у сфері державних зв'язків з громадськістю між різними рівнями влади. Особливо підкреслюється, що така інтеграція повністю узгоджується з політико-комунікативною стратегією центральної влади. Більше того, спостерігається прагнення держави цілеспрямовано управляти цим процесом через створення єдиних стандартів інформування. Про це свідчать результати міжрегіонального порівняння структури, функцій, форм і методів діяльності регіональних пресслужб, а також зіставлення отриманих результатів із впровадженням системи стратегічних комунікацій на рівні Кабінету Міністрів та Офісу Президента України.

Залежність трансформації зв'язків з громадськістю регіональних органів державної влади від процесів, що відбуваються в політичній системі сучасної України, проявляється у:

1. Формуванні єдиної для всіх рівнів державної влади інформаційно-комунікаційної інфраструктури, що створюється на базі поєднання загальнодержавних платформ (таких як портал «Дія», офіційні урядові чат-боти) та регіональних цифрових ресурсів.

2. Уніфікації інституційної структури, функцій та правових основ державних зв'язків з громадськістю в різних областях України відповідно до моделей, запропонованих центральною владою (наприклад, перехід пресслужб у формат департаментів стратегічних комунікацій).

Така конвергенція забезпечує високу швидкість поширення суспільно значущої інформації та створює цілісний інформаційний простір, мінімізуючи розбіжності між регіональними та загальнодержавними повідомленнями, що є критично важливим для стабільності політичної системи в умовах кризового управління [5].

У статті, на прикладі Львівської області, надається докладний опис та аналіз трансформації системи зв'язків з громадськістю в регіональних органах державної влади протягом періоду з 1991 року до сьогодні.

Емпіричне дослідження ґрунтується на залученні різноманітних джерел, що дозволяє досягти високого ступеня обґрунтованості та достовірності отриманих результатів. Як джерела автор використовує нормативно-правові акти, що регламентували в різні роки діяльність обласних органів державної влади (ОДА/ОВА та обласних рад) у сферах зв'язків з громадськістю та масової інформації. Автором також здійснено контент-аналіз провідних суспільно-політичних видань та офіційних ресурсів Львівщини, проведено опитування серед експертів у сфері державних комунікацій та інформаційної політики, які мають досвід роботи в обласних структурах.

Аналіз емпіричних даних дозволив простежити еволюцію системи зв'язків з громадськістю державної влади регіону, розробити її детальну періодизацію та зіставити окремі періоди з етапами розвитку української політичної системи (період розбудови державності, постмайданний період, період цифровізації та воєнного стану). Дослідження трансформації комунікацій показало, що зміни їхньої інституційної структури, функцій та застосовуваних PR-технологій тісно пов'язані зі змістом політичних та адміністративних перетворень у країні (зокрема реформи децентралізації).

Загалом, вивчення розвитку державних комунікацій у Львівській області підтвердило гіпотезу про те, що трансформація системи зв'язків з громадськістю в регіональних структурах залежить від системних політичних змін загальнонаціонального масштабу. Разом з тим, проведене дослідження дозволило уточнити роль внутрішньорегіональних факторів (політичної культури регіону, активності місцевого громадянського суспільства). Останні у своїй сукупності суттєво впливають на інституційний та нормативно-правовий аспекти трансформації комунікацій ОДВ. Проте, будучи залежними від об'єктивних тенденцій політичного розвитку України, ці фактори не мають самостійного значення з погляду впливу на динаміку досліджуваного процесу.

У наступній частині статті «Управління комунікаціями державної влади регіону: проблеми підвищення ефективності» розглядаються актуальні тенденції розвитку державних зв'язків з громадськістю. Підкреслюється, що, попри об'єктивний характер їхньої трансформації, цей процес потребує активного та цілеспрямованого регулювання з боку регіонального керівництва. Необхідність такого регулювання є важливим напрямом діяльності із забезпечення інноваційного розвитку регіону.

Управління політичними комунікаціями державної влади передбачає вирішення комплексу завдань:

1. Створення сучасної інформаційно-комунікаційної інфраструктури, здатної задовольнити потреби населення та влади у взаємодії;
2. Підвищення транспарентності (прозорості) діяльності регіональних органів влади;
3. Забезпечення ефективної взаємодії громадян та НУО (неурядових організацій) з владними структурами;
4. Підвищення рівня комунікативної компетентності державних службовців.

На сьогодні у вирішенні деяких із цих завдань досягнуто певного прогресу. В Україні активно розвивається концепція «цифрової держави» (e-government), реалізована через портал і застосунок «Дія» та регіональні цифрові платформи, що сприяє підвищенню публічності влади та розширенню участі громадськості в управлінні. Правові та організаційні основи для цього закладені в низці програмних документів, таких як Стратегія цифровізації регіону.

Для залучення громадян та НУО до реалізації регіональної політики, підтримки громадських ініціатив та здійснення громадського контролю активно використовуються Громадські ради при ОДА/ОВА та інструменти «бюджету участі».

Разом з тим, автор звертає увагу на проблеми, пов'язані з недосконалістю законодавства в умовах воєнного стану (баланс між безпекою та відкритістю) та з недостатнім рівнем комунікативної компетентності держслужбовців у роботі з кризовими ситуаціями та соціальними мережами. Наприкінці статті пропонуються заходи щодо вдосконалення комунікаційної діяльності в регіональних органах влади. Автор вважає, що подібні проблеми та шляхи їх вирішення актуальні для більшості регіонів України.

Висновки

На основі проведеного аналізу трансформації системи зв'язків з громадськістю в регіональних органах державної влади України можна сформулювати такі висновки:

1. Детермінованість загальнодержавними змінами

Процес трансформації регіональних комунікаційних систем не є ізольованим; він цілком залежить від еволюції політичної системи України в цілому. Перехід від «адміністративного піару» 1990-х років до сучасних моделей стратегічних комунікацій став відповіддю на системні реформи: децентралізацію, європейську інтеграцію та необхідність протидії гібридним загрозам.

2. Зміна функціональної парадигми

Відбулося зміщення акцентів у роботі профільних підрозділів (пресслужб, департаментів комунікацій). Якщо раніше основною функцією була ретрансляція рішень керівництва (монологічна модель), то сьогодні пріоритетними стали:

Діалогічність: залучення громадян до прийняття рішень через інструменти е-демократії.

Інформаційна безпека: координація зусиль із центральною владою для формування єдиного державного наративу.

Кризовий менеджмент: здатність до оперативного інформування в умовах воєнного стану.

3. Уніфікація та цифрова конвергенція

Завдяки впровадженню GovTech-рішень (портал «Дія», соціальні мережі, єдині стандарти державних сайтів) спостерігається тенденція до уніфікації комунікаційної інфраструктури. Регіональна специфіка (на прикладі Львівської області) продовжує впливати на зміст повідомлень, проте форми, методи та

технологічне забезпечення стають єдиними для всієї вертикалі виконавчої влади.

4. Роль суб'єктів громадянського суспільства

Трансформація системи призвела до ускладнення зовнішнього середовища ОДВ. Громадські організації, волонтерські спільноти та незалежні медіа з пасивних споживачів інформації перетворилися на активних акторів, які здатні впливати на порядок денний регіону. Це вимагає від державних службовців підвищення рівня комунікативної компетентності та переходу до партнерської взаємодії.

5. Необхідність подальшого регулювання

Незважаючи на прогрес у цифровізації, залишається потреба у вдосконаленні нормативно-правової бази та подоланні розриву між технічними можливостями (наявність платформ) та реальною якістю діалогу. Подальший розвиток системи має бути спрямований на максимальну транспарентність та інклюзивність регіональної влади.

Література

1. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейнз. К.: МАУП, 2015. 440 с.
2. Зернецька О. В. Глобальна комунікація: Монографія. К.: Наукова думка, 2018. 352 с.
3. Королько В. Г., Некрасова О. В. Зв'язки з громадськістю. Наукові основи, методика, практика. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 831 с.
4. Почепцов Г. Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2020. 260 с.

5. Тихомирова Є. Б. Зв'язки з громадськістю: Навчальний посібник. К.: НМЦВО, 2021. 560 с.

References

1. Bebyk, V. M. (2015), *Informatsiino-komunikatsiinyi menedzhment u hlobalnomu suspilstvi: psykholohiia, tekhnolohii, tekhnika pablik ryleishnz* [Information and communication management in a global society: psychology, technologies, public relations techniques], MAUP, Kyiv, Ukraine.
2. Zernetska, O. V. (2018), *Hlobalna komunikatsiia: Monohrafiia* [Global communication: Monograph], Naukova dumka, Kyiv, Ukraine.
3. Korolko, V. H. and Nekrasova, O. V. (2019), *Zviazky z hromadskistiu. Naukovi osnovy, metodyka, praktyka* [Public relations. Scientific foundations, methodology, practice], Publishing House “Kyiv-Mohyla Academy”, Kyiv, Ukraine.
4. Pocheptsov, H. H. (2020), *Vid pokemoniv do hibrydnykh viin: novi komunikatyvni tekhnolohii XXI stolittia* [From Pokemon to hybrid wars: new communication technologies of the 21st century], Publishing House “Kyiv-Mohyla Academy”, Kyiv, Ukraine.
5. Tykhomyrova, Ye. B. (2021), *Zviazky z hromadskistiu: Navchalnyi posibnyk* [Public relations: study guide], NMTSVO, Kyiv, Ukraine.

Отримано редакцією журналу / Received: 26.02.26

Прорецензовано / Revised: 25.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 23.04.26